

JÓ GYAKORLAT

ESŐEMBEREKÉRT EGYESÜLET

TATA

A kiadvány az EFOP-1.9.1-VEKOP-15-2016-00001 kódszámú „**TÁRS PROJEKT – Szociális intézményi férőhely kiváltási szakmai koordinációs műhely kialakítása**” című kiemelt projekt keretében készült.

A kiadványt a TÁRS Projekt Foglalkoztatási Munkacsoportja állította össze.

2018

Fogyatékos Személyek Esélyegyenlőségéért Közhasznú Nonprofit Kft.

1138 Budapest, Váci út 191.
Telefon: +36 1 450 3230, +36 1 450 3240
E-mail: titkarsag@fszk.hu
Weboldal: www.fszk.hu

civil_szervezetek
gránátalma
senior_segítő
felmérés
munkára_hangolás
fokozatos_fejlesztés
kapcsolatok
brandépítés
fenntarthatóság
péksütemények
egyediség
Európai_Fogyatékoságügyi_Vásár

gránátalma
senior_segítő
felmérés
munkára_hangolás
fokozatos_fejlesztés
brandépítés
fenntarthatóság
péksütemények
egyediség

saláta
aszaltgyümölcs
autizmus
képzések
bérmunka
lekvárok
minőség
munkaerőhiány

AZ INTÉZMÉNY TÖRTÉNETE, CÉLJAI

Az Esőemberekért Egyesület 1999-ben alakult. Célja kezdettől a **lakhatási, képzési és foglalkoztatási** feltételek komplex megteremtése volt – elsősorban autista fiatalok számára. 2000-ben elindult a foglalkoztatás, 2001-ben a lakóotthon építése különböző pályázatok támogatásaiból. Mivel az egyesület – civil szervezetként – bértámogatásban nem részesülhetett, a foglalkoztatás szervezésére 2000 augusztusában létrehozta a HELP Rehabilitációs Foglalkoztató Közhasznú Nonprofit Kft-t. Ezáltal lehetővé vált az **autista**, illetve **értelmileg sérült** fiatalok foglalkoztatásának biztosítása, valamint más, megváltozott munkaképességű csoportokhoz való integrált felzárkóztatása.

AZ INTÉZMÉNY ÁLTAL BIZTOSÍTOTT SZOLGÁLTATÁSOK

Esőemberekért Egyesület

- *Szent Gergely Lakóotthon*
Állandó és folyamatos segítséget igénylő 16. életévet betöltött értelmi fogyatékos és autizmus spektrumzavarral érintett személyek teljes körű ellátása folyik az otthonban. Az állapotuknak megfelelő önállóság, döntési lehetőség, a fogyatékoságnak megfelelő szinten tartó, képességfejlesztő, munkajellegű foglalkoztatás, általános- és rész-szakmaképzés, továbbá sport- és szabadidős tevékenység biztosítása történik.
- *ASZ Tanácsadó és Szolgáltató Központ*
Kora gyermekkortól tanácsadással, konzultációval, autizmus-specifikus egyéni fejlesztéssel és otthoni tréningekkel segítik a viselkedésproblémák megelőzését és megoldását, a kommunikációs készségek fejlesztését a sikeres társas beilleszkedést elősegítve.
- *FECSKE Szolgálat*
A fogyatékos személyt ellátó családok esélyegyenlőségét rugalmasan és megbízhatóan segíti otthoni felügyelet és kísérés biztosításával. Fogyatékos gyermekeket és felnőtteket, sajátos nevelési igényű gyermekeket és tartósan beteg gyermekeket gondozó családok vehetik igénybe a szolgáltatást.
- *Felnőttképzés*
Az intézmény felnőttképzési engedélyes hely, ahol fogyatékos személyek képzése folyik akkreditált képzési programok alapján. Továbbá tanárokat képeznek autista, értelmi fogyatékos, halmozottan fogyatékos személyek szinten tartó fejlesztő képzéséhez.
- *Fejlesztő foglalkoztatás*
- *Akkreditált foglalkoztatás*

HELP Nonprofit Kft.

- *Akkreditált foglalkoztatás*
- *Közfoglalkoztatás*
- *Támogató szolgálat*

(A foglalkoztatás különböző formáival a következő fejezetben részletesen foglalkozunk.)

FOGLALKOZTATÁS

MUNKAERŐPIACI KÖRNYEZET

A főváros és az M1-es autópálya közelségének köszönhetően a térségre soha nem volt igazán jellemző a munkanélküliség. A jelenlegi **munkaerőhiányos** helyzet pedig végképp szélesre tárta a kapukat a megváltozott munkaképességű munkavállalók előtt, akiknek aránya az országos átlagnak megfelelő. Számukra többféle lehetőség is kínálkozik – elsősorban a tatabányai és a komáromi ipari parkban. Ezért az egyesület nincs könnyű helyzetben, amikor újabb munkaerőt keres számos tevékenysége valamelyikéhez.

A FOGLALKOZTATÁS TÖRTÉNETE

Az egyesület alapításának kezdetétől megoldást kínál a foglalkoztatás területén nemcsak szűkebb célcsoportja, az autista emberek, hanem szélesebb társadalmi réteg, a megváltozott munkaképességű személyek számára is.

A rehabilitációs foglalkoztatás – mind az egészségkárosodással, mind a fogyatékossgal élők számára – akkor éri el célját, ha az a munkavállaló képességeivel elérhető **legmagasabb szintű foglalkoztatást** valósítja meg. Az Esőemberekért Egyesület e céllal azonosulva, a jogszabályi feltételeknek eleget téve alkotta meg szakmai programját és működik a kezdetektől fogva.

2000-ben indult a foglalkoztatás a lakóotthon épületegyüttesében 10 fővel. Egy lakástextileket gyártó könnyűipari üzem megszűnése miatt évekkorábban az utcára került embereket vettek fel – kezdetben rongyszőnyegkészítésre és gyertyaöntésre. Majd egy ismerős élelmiszervegyész újabb tevékenységet javasolt – az aszaltgyümölcs-készítést. Autista emberek is képesek megmosni a gyümölcsöt és rendezetten tálcára rakni. Ennek ellenére 2005-ig csak díszaszalást (nem fogyasztásra szánt aszalványok készítése) folytattak, ennek ugyanis egyszerűbb szabályai vannak, mint az élelmiszerkészítésnek. 2005-ben vágtak bele az élelmiszerkészítésbe, de már nem csak aszalt gyümölcsöt, hanem többféle lekvárt is készíteni kezdtek.

Közben folyamatosan nőtt a cég, egyre több dolgozója lett, és kinőtték a rendelkezésre álló teret. Béreltek egy háromgenerációs családi házat Tata központjában, és a feladatok egy részét ide telepítették. 2005-ben pályázati pénzből lehetőségük nyílt megvenni és felújítani a házat. Ez lett a HELP Nonprofit Kft székhelye.

Paprika- és paradicsomtermesztésbe fogtak, az előkészített friss zöldséget pedig egy étterembe kezdték rendszeresen szállítani. Ebből azonban nem lehetett az összes dolgozó bérét kitermelni, ezért bér munka-lehetőséget is kerestek. Eleinte küzdelmes volt lehetőségeket találni, de aztán kaptak megrendeléseket: a környező szolgáltatóktól majd Budaörsről és környékéről jött a munka.

Közben a foglalkoztatás rendszerének átalakítása után a HELP Nonprofit Kft. mellett az egyesület is akkreditáltatta a műhelyeit és az ételkészítés-előállítás feladatokat a saját keretein belül kezdte végezni. 2015-től újabb telephelyet létesített az egyesület a városközpontban. Itt is az ételkészítés-előállítás került a fókuszba, de már nem a tartósított változat, hanem friss péksütemény és saláta került a termékportfólióba.

A FOGLALKOZTATÁS JELENE

Az egyesület vezetői számára kiemelkedően fontos a **fenntarthatóság** kérdése. Olyan vállalkozás megalapozására és folyamatos fejlesztésére törekedtek, illetve törekednek, ami biztos megélhetést jelent az összes dolgozónak, valamint a jelenlegi lakhatási körülmények fenntartásának lehetőségét nyújtja a jövőben is az otthon lakói számára.

A foglalkoztatás során jelenleg végzett tevékenységek a következők:

Termelés

- *Mezőgazdasági tevékenység*
Zöldségtermesztés fóliában (paprika, paradicsom)
- *Élelmiszer-feldolgozás*
Gyümölcsök és zöldségek aszalása
Mézes, boros, olívás variációk készítése aszalt gyümölcsökkel
Gyümölcsteák aszalt gyümölcsökkel mézben
Lekvárok készítése
Friss salátakeverék készítése
- *Sütőipari tevékenység*

A megváltozott munkaképességű dolgozók a különböző feladatokat – a palánták gondozásától a gyümölcsök, zöldségek vásárlásán át, a tisztítási, válogatási és darabolási folyamatokig – nagy önállósággal végzik el, az ételkészítés-előállítás előírások szerint. Az aszalás és főzés a receptúrák szerint gépekkel történik, a kiszerezési-, dúsítási folyamatok elvégzése, a csomagoló-anyagok előkészítése, a termékek díszítése ismét az autista munkavállalók feladatai közé tartoznak.

Bérmunka

- *Sütőipari tevékenység*
- *Gránátalma pucolása és a magok csomagolása*
- *Hajcsatok, hajgumik stb. csomagolása*

A péküzem a közelmúltban indult. Részben saját – hagyományos és egészséges – termékeket készítenek saját receptúra alapján, részben bérsütést vállalnak, amihez a megrendelő hozza az alapanyagokat és a recepteket is. Szeretnének megmaradni a

kisüzemi termelésnél, magas minőségre, a kézi munka megtartására törekednek (nincs osztógép, nyújtógép).

A fenntarthatóságot a tevékenységek széles körén túl a segítő munkatársak gondos kiválasztása szolgálja. Az egyesület vezetője a kezdetektől nagy gondot fordított arra, hogy lelkes, elkötelezett és szakmailag magas kvalitásokkal rendelkező munkatársakat alkalmazzon.

A megváltozott munkaképességű dolgozók **létszáma** jelenleg:

- *Esőemberekért Egyesület:*
 - fejlesztő foglalkoztatás: 6 fő
 - akkreditált foglalkoztatás: 23 fő
- *Help Nonprofit Kft.:*
 - akkreditált foglalkoztatás: 31 fő

(2016-ban és 2017-ben 10-15 fő közfoglalkoztatottja is volt az egyesületnek, de jelenleg a város minden közfoglalkoztatottja egyetlen cégnél dolgozik.)

A foglalkozási rehabilitáció jó gyakorlatai

Jó gyakorlat – Dolgozók előzetes felmérése

Az egyesület által működtetett ASZ Tanácsadó és Szolgáltató Központ méri fel a potenciális munkavállalót, a felmérés után pedig próbanapon vesz részt. Itt kiderül, hogy milyen szokásai vannak, amit a csoportnak tolerálnia kellene, illetve hogy rá hogyan hat a már ott dolgozók viselkedése (azaz zökkenőmentesen beilleszthető-e az adott személy a meglévő, jól működő csapatba). A próbanapon eldönthető az is, mely munkafeladatot tudná végezni, illetve végezné szívesen.

Jó gyakorlat – Képzés

Az egyesület dolgozói által végzett tevékenységek nagy részét teszi ki a zöldségtermesztés, saláta- és aszaltgyümölcs-készítés. A folyamatos jó minőség biztosítása érdekében a dolgozók zöldség- és gyümölcsfeldolgozó tanfolyamon vettek részt.

Jó gyakorlat – Professzionális betanítás

Amikor új tevékenységbe fognak, olyan embert hívnak a betanításhoz, aki magas szinten műveli a szakmáját. Így például a pékáruk készítésének megkezdése előtt meghívtak magukhoz egy péket, aki megmutatta és részletesen elmagyarázta a munkafolyamatokat. Mindezt filmre vették, és később többször is megnézték az egyes munkafázisokat lassítva, hogy mindenkinek lehetősége legyen megérteni és megjegyezni a tennivalókat.

Jó gyakorlat – Senior segítő

A Senior segítők régi kollégák, akik már jól ismerik az egyes tevékenységeket. Melléjük osztják be az új dolgozókat, akiket a Seniorok tanítanak be.

Jó gyakorlat – Valós törekvés a rehabilitációra és a nyílt munkaerőpiacon történő elhelyezésre

Az egyesület szakemberei a munkavállalók képességei szerinti legmagasabb szintű foglalkoztatást szeretnék megvalósítani. Ha valakit alkalmasnak találnak a nyílt munkaerőpiacon történő munkavállalásra, akkor igyekeznek őt kapcsolataik útján elhelyezni, még úgy is, hogy nehezen találnak megfelelő embert az így elvesztett munkaerő pótlására. Élnek a munkapróba lehetőségével.

Jó gyakorlat – Különböző képzési programok kidolgozása és lebonyolítása

A képzés célja, hogy a fogyatékos emberek személyi és szakmai kompetenciája növekedjen annak érdekében, hogy a foglalkoztatásban tartósan és eredményesen vegyenek részt. Olyan részs szakmák elsajátítására van folyamatosan szükség, amely mindig igazodik a piaci viszonyokhoz. De az élethosszig tartó tanulás nem csak munkaerőpiaci esélyeiket növeli, hanem az egyetlen út nehezen megszerzett elméleti tudásuk szinten tartására, életminőségük javítására.

Az egyesület által meghirdetett akkreditált szakmai képzési programok:

- Autista, értelmi fogyatékos személyek szintentartó, fejlesztő képzése
- Általános képzés, munkára felkészítő, életpálya építő program autista, értelmi fogyatékos felnőttek számára
- Hátrányos helyzetű álláskereső és megváltozott munkaképességű személyek munkavállalásához szükséges képességeik fejlesztése

Nem engedélyezett, „D” képzési körbe tartozó egyéb képzések:

- Növényi alapú biotermékek feldolgozóipari előállítás
- Konyhai előkészítő és felszolgáló képzés
- Hagyományőrző vendégfogadós képzés

Jó gyakorlat – Munkára hangolás

A szakemberek tapasztalata szerint jó hatása van reggelenként a munka elindítása előtti komoly, közös beszélgetésnek arról, hogy ki mit és hogyan fog elvégezni. A közösen elkészített folyamatábrák segítségével felidézik az esedékes munkafolyamatokat. A dolgozóknak tudniuk kell, hogy hol és kikkel együtt fognak tevékenykedni, ki lesz az a segítő, aki velük együtt dolgozik, és meddig végzik az adott tevékenységet.

A foglalkoztatás jó gyakorlatai

Jó gyakorlat – Fokozatos fejlesztés

Az egyesület figyeli a pályázati megjelenéseket, és ha terveivel egybecsengő lehetőséggel találkozik, akkor él is vele. Így valósult meg az ingatlanvásárlás (TIOP), a fólia felállítása, növények beszerzése (TÁMOP), és az autóbekötés (EFOP).

Mindig csak annyi fejlesztést vállalnak, amennyit biztosan elbírnak és menedzselni tudnak. Így például díszaszalással indult az élelmiszer-feldolgozás, és nőtt ki belőle évek alatt az élelmiszer-előállítás (aszalványok, lekvár, gyümölcsös tea stb.).

Jó gyakorlat – Brandépítés és marketing

Az aszalványok előállításával brandépítésbe kezdett az egyesület – olyan termékcsaládot alakítottak ki (aszalt gyümölcs, mézes tea gyümölcscsel, aszalt gyümölcsök borban) – ami a későbbiekben folyamatosan bővíthető.

Az egyesület munkatársai minden évben elkészítik az aktuális katalógust, és ősszel kiküldik az ismerős cégeknek, akik saját dolgozóik és partnereik részére szoktak vásárolni a cég termékeiből. Honlapot üzemeltetnek – <http://eso-tata.hu/termekeink/elelmiszerek>, <http://eso-tata.hu/termekeink/kepzuveszeti-termekek> –, ahová szintén felkerülnek a termékek ármegjelöléssel együtt. Időnként szerepelnek a helyi televízióban, aminek eredményeként egyre több megváltozott munkaképességű munkavállaló ismeri az egyesületet és szeretne ott dolgozni.

Az egyesület – más civil szervezetekkel együttműködésben – részt vett az Aktív Műhely Foglalkoztatást Fejlesztő projektben. A program célja olyan innovatív modell létrehozása volt a fogyatékos emberek munkaerőpiaci diszkriminációjának csökkentésére, ami másoknak is követendő példaként szolgálhat. A program eredményeként létrejött AM Foglalkoztatást Fejlesztő Eszközrendszer elemei között – mások mellett – üzleti tanácsadás (piackutatás, üzleti tervekészítés, termékfejlesztés, marketing) is szerepelt.

Jó gyakorlat – Kiterjedt kapcsolati kör

Az egyesület munkatársai saját személyes kapcsolatrendszerüket mozgósítják, bármilyen feladatról is legyen szó. Így elsősorban tataiak és Tata környékiek, valamint Tatáról elszármazottak hozzák a munka- és a terjesztési lehetőségeket egyaránt, és ők azok, akik segítenek, átadják tapasztalataikat, amikor új munkafolyamatok betanulására van szükség.

Jó gyakorlat – Egyediségre és minőségre törekvés

Az egyesület termékeivel ésszerűen pozicionálta magát a piacon: nem multinacionális vállalatok konkurensei kívánnak lenni, hanem kuriózumok (egyedi, kézzel készített, jó minőségű termékek) megteremtésére törekednek. Olyan termékeket terveznek, ami megkülönbözteti őket más cégektől. Ugyanakkor pontosan tudják, hogy nem elég az egyediségre törekvés – a profizmus elengedhetetlen a cég fennmaradásához.

Jó gyakorlat – Saját termékek mellett bér munka vállalása is

Több olyan terméket is készítenek, ami idényjellegű, így a munkatársak egy részének csak az év egy bizonyos szakában adnak munkát. A többi időszakban a meglévő kapacitásokat bér munka vállalásával tudják lekötni, amit azért szeretnek, mert nincs ráfordítás, azaz nem kényszerülnek beruházások megvalósítására, és annyit tudnak vállalni, amennyit éppen elbírnak.

Jó gyakorlat – Árusítás több csatornán keresztül

A városban több üzletben is árusítják a termékeiket, de mozgóárusokat is alkalmaznak, akik például iskolákba viszik ki a salátákat, pékárukat. Korábban saját boltot is tartottak fenn, de nem bizonyult kifizetődőnek.

Tatán és környékén már jól ismerik az egyesületet, így sokan közvetlenül az üzemtől rendelnek. Különböző vásárokon is megjelenik az egyesület – pl. céges karácsonyi vásárokon (előtte utánanéznék, hogy hányan dolgoznak az adott cégnél, mert egy bizonyos létszám alatt nem éri meg kivonulni a termékekkel). Rendszeresen járnak a tavaszi nürnbergi Európai Fogyatékosügyi Vásárra – <https://www.werkstaettenmesse.de/de/besucher-werden> – más szervezetekkel közösen bérelve standot.

Jó gyakorlat – Civil szervezetek együttműködése

Az egyesület tagja a Tata és Térsége Civil Társulásnak, így élő, jól működő kapcsolata van a helyi civil szervezetekkel. Céljaik között szerepel a hatékonyabb tájékozódás és tájékoztatás, közös feladatok kezdeményezése, a civil szervezetek közös képviselete a város közéletében, valamint törekvés arra, hogy a város lakói a civil élet aktívabb polgáraivá váljanak.

A FOGLALKOZTATÁS FEJLESZTÉSE

Az egyesület legújabb tevékenysége a gránátalma tisztítása, szétbontása és csomagolása, melyet bér munkában végeznek egy másik cég számára. Mostanában kerül a termék az üzletbe, még a jövő kérdése, hogy mennyire lesz népszerű, és ennek megfelelően mekkora kapacitást fog igényelni az előállítás.

A foglalkoztatás fejlesztésére folyamatosan törekszik az egyesület az újabb értékesítési lehetőségek szüntelen kutatásával és a termékskála állandó bővítésével.

TUDÁSÁTADÁS

Az egyesület szívesen fogad érdeklődőket munkahelyei bemutatására, valamint munkára felkészítő képzési ismeretanyagának – tanfolyam keretében történő – átadására.

INTÉZMÉNYI ADATOK

Esőemberekért Egyesület

Elnök: Schenk Lászlóné,
Cím: 2890 Tata, Somogyi Béla út 39.
Telefonszám: +36 34/589685 +36-20/6210584
E-mail: esotata@t-online.hu
Honlap: <http://eso-tata.hu/>
Foglalkoztatási forma: fejlesztő foglalkoztatás
akkreditált foglalkoztatás

HELP Rehabilitációs Foglalkoztató Közhasznú Nonprofit Kft.

Cím: 2890 Tata, Fürdő u. 24.
Telefonszám: +36 34 381 382
E-mail: helpkht@helpkht.hu
Honlap: www.helpkht.hu
Foglalkoztatási forma: akkreditált foglalkoztatás
közfoglalkoztatás (2018-ban nincs, de korábban volt)

SZÉCHENYI

2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE